

ÉVES JELENTÉS

2010

Pénzügyi Információs Osztály

Vám- és Pénzügyőrség

Központi Bűnüldözési Parancsnoksága

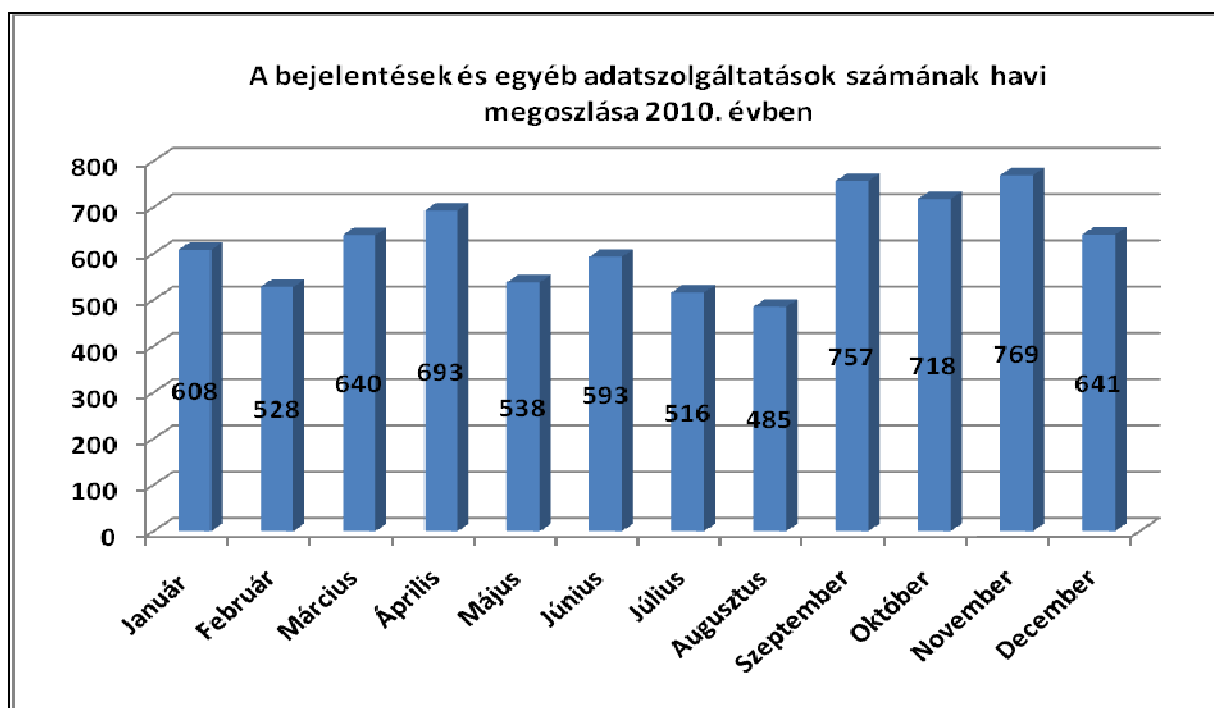
Budapest, 2011. április

Jelen dokumentum a Vám- és Pénzügyőrség Központi Bűnüldözési Parancsnoksága Pénzügyi Információs Osztályának (a továbbiakban: PIO) a 2010. évre vonatkozó Éves Jelentése. Az Éves Jelentés készítésével a PIO a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény (a továbbiakban: Pmt.) 23. § (10) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségének tesz eleget, valamint a Pmt. 29. § (5) bekezdésében meghatározott közzétételi kötelezettség céljával összhangban tájékoztatást nyújt az általa vezetett statisztikai mutatókról. Az Éves Jelentés a 2010. első félévére vonatkozó Féléves Tájékoztatót is magában foglalja.

A 2010. év alapvető változást jelentett a Vám- és Pénzügyőrség, ezen belül a PIO működésében, mivel megkezdődött a Vám- és Pénzügyőrség és az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal integrációja. Az integráció következtében 2011. január 1-jétől létrejött a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV). A Pmt. rendelkezéseinek megfelelő pénzügyi információs egységként működő hatóság feladatait 2011. január 1-jétől a NAV Bűnügyi Főigazgatóságán működő Pénzügyi Információs Főosztály látja el.

STATISZTIKAI TÁJÉKOZTATÁS

A 2010. január 1-jétől 2010. december 31-ig terjedő időszakban 7 177 db pénzmosás és terrorizmus finanszírozása tárgyában a Pmt. 23. §-a alapján a szolgáltatók által küldött bejelentést fogadott a PIO. 2010-ben a határvámhivataloktól „cash control” tárgyában¹ 22 db tájékoztatást, a Pmt. 25. §-a alapján felügyeletet ellátó szervtől 26 db tájékoztatást, külföldi pénzügyi információs egységektől 257 db megkeresést, valamint az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról, valamint ehhez kapcsolódóan egyes törvények módosításáról szóló 2007. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: Kit.) 10. §-a alapján 4 db bejelentést fogadott. A Pmt. alapján a szolgáltatók által tett bejelentések, valamint a fentiekben meghatározott adatszolgáltatások számának a havi bontását a 2010. január 1-jétől 2010. december 31-ig terjedő időszakban az alábbi diagram mutatja.

Forrás: a PIO által vezetett adatbázis

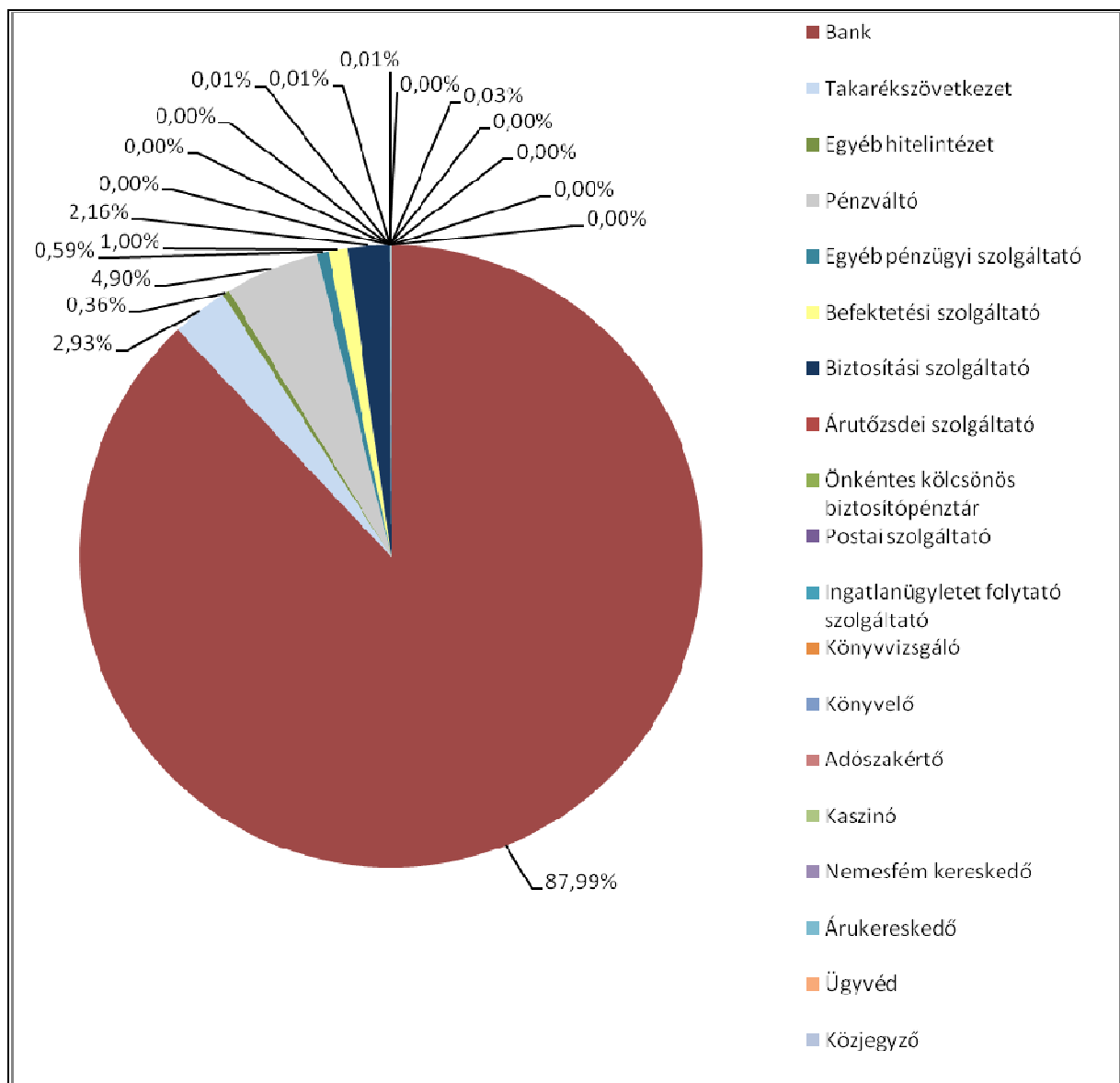
¹ A Közösség területére belépő, illetve a Közösség területét elhagyó készpénz ellenőrzéséről szóló, 2005. október 26-i 1889/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 2007. évi XLVIII. törvény 4. § (3) bekezdése alapján a PIO-hoz érkezett tájékoztatások

A fenti diagram alapján megállapítható, hogy 2010. évben havonta átlagosan 624 db bejelentés és adatszolgáltatás érkezett a PIO-ra.

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása tárgyában érkezett bejelentések (7 177 db) szolgáltatói kör szerinti megoszlását havi bontásban az alábbi táblázat, százalékos megoszlását pedig a következő diagram mutatja.

Szolgáltatók	Jan.	Feb.	Már.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szep.	Okt.	Nov.	Dec.	Összesen
Bank	509	438	535	601	446	504	429	399	662	623	646	523	6315
Takarékszövetkezet	10	16	14	10	20	20	18	17	15	22	18	30	210
Egyéb hitelintézet	0	1	0	12	0	1	0	0	0	0	12	0	26
Pénzváltó	31	26	31	27	23	28	34	25	39	37	29	22	352
Egyéb pénzügyi szolgáltató	2	5	2	1	1	5	2	5	2	4	3	10	42
Befektetési szolgáltató	18	11	8	4	5	8	7	3	2	0	3	3	72
Biztosítási szolgáltató	6	1	12	16	19	2	10	13	4	16	30	26	155
Árutózsdei szolgáltató	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Önkéntes kölcsönös biztosítópénztár	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Postai szolgáltató	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingyanügyletet folytató szolgáltató	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Könyvvizsgáló	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Könyvelő	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Adószakértő	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaszinó	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nemesfém kereskedő	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Árukereskedő	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2
Ügyvéd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Közjegyző	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	577	498	602	671	514	569	501	462	724	702	741	616	7177

Forrás: a PIO által vezetett adatbázis

Forrás: a PIO által vezetett adatbázis

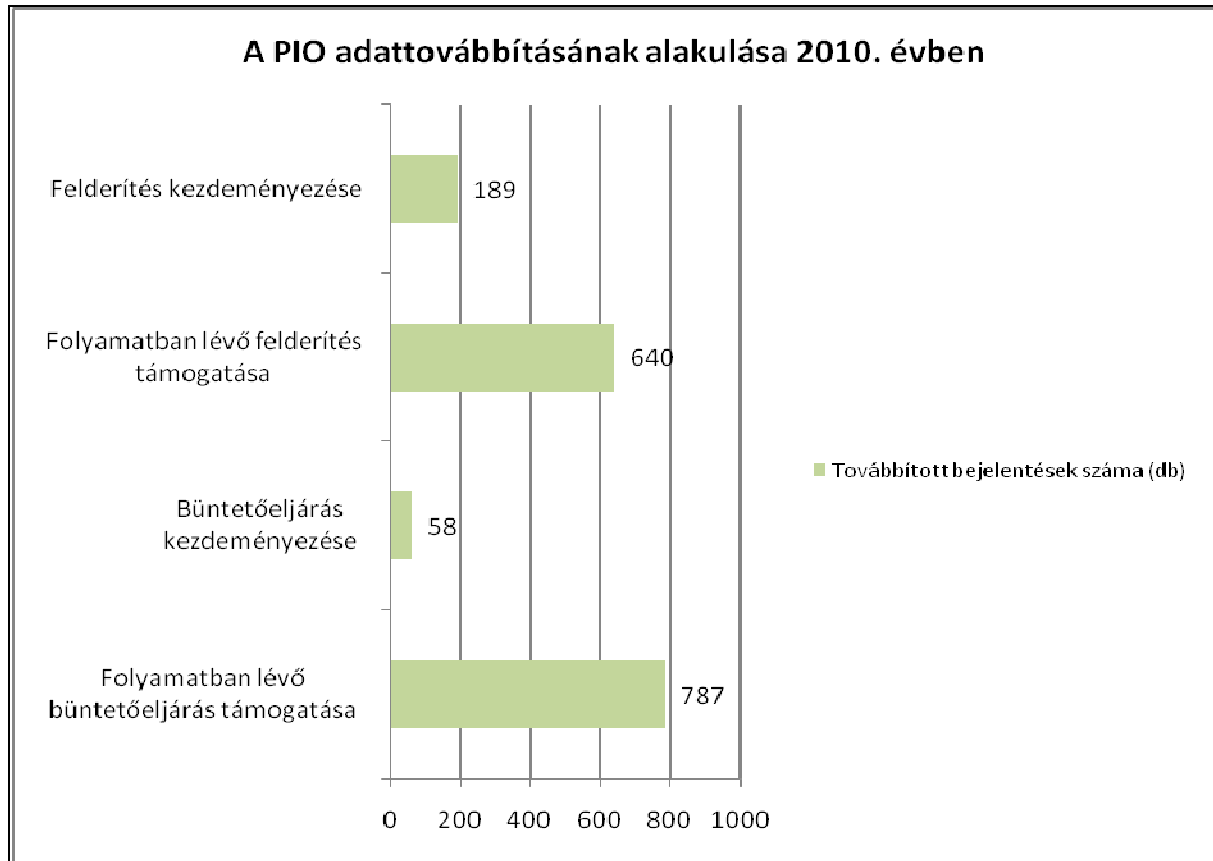
A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása tárgyában érkezett bejelentések túlnyomó részét – az előző évek statisztikájához hasonlóan – a banki bejelentések (87,99%) képezik. A banki bejelentők mellett jelentős számú bejelentés érkezett a pénzváltóktól (4,90%), takarékszövetkezetektől (2,93%), biztosítási szolgáltatóktól (2,16%) és a befektetési szolgáltatóktól (1,00%) is. A többi szolgáltató-csoporttól továbbra is alacsony számú bejelentés érkezett vagy egyáltalán nem érkezett bejelentés.

A beérkezett bejelentések 99,93%-át a pénzügyi szolgáltatók és elenyésző részét (0,07%) a nem-pénzügyi szolgáltatók küldték.

A terrorizmus finanszírozásának tárgyában a Kit. 10. §-a alapján nem érkezett bejelentés a PIO-hoz. 2010. évben összesen 4 db bejelentés érkezett a fentebb említett jogszabályhely alapján, azonban ezen bejelentések egyikének sem a terrorizmus finanszírozása a tárgya. A terrorizmus finanszírozásának tárgyában a Pmt. alapján 1 db bejelentés érkezett a szolgáltatóktól.

2010. évben a PIO részéről 298 esetben került sor a külföldi pénzügyi információs egység megkeresésére, valamint a PIO 40 esetben adta meg az előzetes hozzájárulását adattovábbítás céljából külföldi pénzügyi információs egységnek.

A PIO által a Pmt. 26. § (1) bekezdése alapján 2010. évben teljesített adattovábbításokat az alábbi diagram szemlélteti.

Forrás: a PIO által vezetett adatbázis

2010. évben nem a PIO által végzendő felderítés kezdeményezése céljából 189 db bejelentés, már folyamatban lévő felderítés támogatása céljából 640 db bejelentés került megküldésre.

Büntetőeljárás kezdeményezése érdekében 58 db bejelentés, büntetőeljárás támogatása érdekében 787 db bejelentés megküldése történt.

A Pmt. 24. §-a alapján összesen 48 alkalommal került sor az ügyleti megbízás felfüggesztésére, és azzal egyidejűleg bejelentés megtételére. Ezen tranzakciókat illetően a PIO 5 esetben kezdeményezett büntetőeljárást, 1 esetben felderítést, valamint 3 esetben támogatott büntetőeljárást.

A MONEYVAL NEGYEDIK-KÖRÖS ORSZÁGÉRTÉKELÉSE

Az Európa Tanács pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni szakértői bizottsága, a Moneyval 33. plenáris ülése tárgyalta Magyarország negyedik-körös országjelentését. A Pénzügyi Akciócsoport (Financial Action Task Force; FATF) módszertanának megfelelően lefolytatott országértékelés eredményeként elfogadott országjelentés elérhető a Moneyval honlapján:

http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval/Countries/Hungary_en.asp.

(Az országjelentés Moneyval általi elfogadását követően az országértékelésben részt vevő magyar hatóságok – az ún. „Authorities’ response to the evaluation” cím alatt – észrevételeket fogalmazhattak meg az országjelentésben foglalt megállapításokkal, ajánlásokkal, beazonosított hiányosságokkal kapcsolatban.)

BEJELENTÉS TIPOLÓGIA

Az alábbiakban a PIO azokat a bejelentéseket foglalta össze tipológiaiaként, amelyek az elemző-értékelő munkát követően sikeresen járultak hozzá a Pmt. 26. § (1) bekezdése szerinti adattovábbítási tevékenységhez, vagy jellemző bejelentés típusnak tekinthetők.

- A bejelentésből megállapítható, hogy egy gazdasági társaság a bankszámláján jóváírt összegeket közel ugyanolyan értékben azonnal vagy rövid időn belül továbbutalja. Általában csak a pénzforgalmi (banki) költségek miatt van eltérés a jóváírások és a továbbutalások (terhelések) között, vagy az adott időszak alatt a bejövő és kimenő tételek összege közel azonos. Folyamatos a készpénzfelvétel a tranzakció-sorozatban érintett gazdasági társaság fizetési számlájáról vagy a készpénzbefizetés az érintett gazdasági társaság számlájára. Több esetben a fenti tranzakció-sorozat során külföldi számláról vagy külföldi székhelyű gazdasági társaság magyarországi számlájáról is érkeznek jóváírások, amelyek jellemzően fiktív értékesítési tevékenységre utalnak. A racionális gazdasági tevékenységre utaló jellemzők hiányoznak [pl. nincs bérkifizetés, nincsenek működési költségek (telefon, közüzemi díjak, stb.)].
- Egy természetes személy rendszeresen, jelentős összegeket vesz fel készpénzben (akár banki kifizetés, kiszállítás útján, akár ATM-en keresztül) olyan gazdasági társaságok fizetési számláiról, amelyeknek általában vezető tisztségviselője és/vagy tagja (tulajdonosa), illetve a gazdasági társaság fizetési számlája felett rendelkezésre jogosult. A számla egyenlegét folyamatosan alacsonyan tartja. (A beérkező összegeket azonnal vagy rövid időn belül készpénzben felveszi.) A gazdasági társaság tevékenysége kizárólag jelentős árbevétellel, azonban jellemzően alacsony elszámolható költséghányaddal működő gazdasági társaság vagy társaságok ÁFA, illetve társasági adó-fizetési kötelezettségének minimalizálására irányul. A kezdő- és végpont között általában további gazdasági társaságokat építenek be, illetve több szálon történik a számlakibocsátás és a pénzmozgás. Ez a tevékenység elsősorban az alábbi területeken jellemző: média-, reklám-, marketingszolgáltatás, üzletviteli tanácsadás, informatikai szolgáltatás, őrzővédő szolgáltatás, építőipari tevékenység, épület-üzemeltető, takarító szolgáltatás.
- Egy természetes személy folyamatosan nagy összegű készpénzt fizet be forintban vagy más pénznemben saját, illetve más természetes személyek lakossági fizetési számláira, majd a befizetett összegek különböző, jellemzően külföldi székhelyű gazdasági társaságoknak kerülnek továbbutalásra. Az átutalások mögött vélhetően gazdasági események állnak. A rendszeres és üzletszerű tevékenységre utal az átutalt

pénzösszegek nagysága, valamint az átutalások közlemény rovatai is árumozgásra utalnak (pl. goods, invoice nr.).

- Egy természetes személy – aki gazdasági társaságban tag és/vagy vezető tisztségviselő – a saját lakossági fizetési számlájára utaltat rendszeresen pénzösszegeket a vállalkozás partnereitől annak érdekében, hogy a gazdasági társaság számlájára kibocsátott azonnali beszedési megbízás teljesülését megakadályozza.
- A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján pénzváltási tevékenység végzésére engedéllyel rendelkező pénzügyi vállalkozás (gazdasági társaság) tagja és/vagy vezető tisztségviselője a saját lakossági fizetési számláján (üzletszerű tevékenységnek minősülő) napi rendszerességgel jelentős összegű pénzváltást folytat. A lakossági fizetési számla forgalmi adatainak vizsgálta során gyakori a többféle devizaszámla használata, illetve a rendszeres – akár napi szinten megvalósuló – konverziók és készpénzbefizetések, készpénzfelvételek.
- A pénzváltási tevékenység végzésére engedéllyel rendelkező pénzügyi vállalkozás szolgáltatóként tett bejelentése szerint általában több személy, jelentős összegben, rendszeresen vált valutát forintra, forintot valutára. Az nem állapítható meg, hogy valójában milyen tevékenység állhat a váltások mögött, illetve nem állapítható meg egyértelműen, hogy kinek a nevében járnak el.
- A bejelentésekben gyakran megjelennek ügyvédi letéti számlákkal kapcsolatban olyan adatok, amelyek olyan tényekre, adatokra, körülményekre utalnak, hogy az elvégzett tranzakciók nem az ügyvédi letéti számla alapfunkciójához kötődnek. Ugyanakkor az ügyvédi vállalkozói számlán megjelennek olyan adatok, amelyek kifejezetten az ügyvédi letéti számlához kapcsolhatóak.
- Az elkövetők interneten hirdetnek megvételre különböző termékeket (leggyakrabban mobiltelefont, mp3-lejátszót, személygépkocsit), amelyek leszállítását a vételár egészének vagy meghatározott részének az általuk megadott bankszámlára érkezését követően ígérik. A sértettek az összeget a megadott fizetési számlára átutalják, azonban az áru leszállítása részükre a megbeszélt napon és időben nem történik meg. A sértettek megpróbálják pénzüket visszaszerezni, és számlavezető bankjuktól – csalásra hivatkozva – kérik a már elutalt összeg visszahívását. Általában ez nem lehetséges, mivel addigra az átutalás kedvezményezettjének számlájára az összeg jóváírása megtörtént, sőt számos esetben az elkövetők készpénzben felvették a „csalárd” módon megszerzett összegeket. Az átutalásban kedvezményezettként feltüntetett fizetési számlát vezető magyarországi hitelintézetet az átutalást végrehajtó külföldi székhelyű hitelintézet SWIFT üzenet formájában értesíti a csalásról (csalás jellegű tevékenységről), illetve annak gyanújáról.
- Befektetési egységhez kötött életbiztosítási szerződés megkötését követően a szerződő fél részleges vagy teljes visszavásárlást kezdeményez úgy, hogy a visszavásárlásnak nincs racionális gazdasági indoka.
- Magyarországi lakossági fizetési számla felhasználásával, jutalék ellenében tranzit átutalásokat hajtanak végre különböző országokban vezetett fizetési számlák között.
- Alacsony adókulcsú területekre bejegyzett gazdasági társaságok magyarországi hitelintézetnél vezetett fizetési számláira külföldről érkeznek jóváírások, illetve e számlákról külföldre történnek átutalások. Rendszerint a számla az összegek tranzitálását szolgálja. Jellemzően a számla felett rendelkezési jogosultsággal

rendelkezők valamely kelet-európai állam, elsősorban a volt szovjet köztársaságok állampolgárai.

- A belföldi adóügyi illetőségű gazdasági társaság a saját tőkéjét többszörösen meghaladó összegű hitelt vesz fel a pénzügyi intézménytől. A hitel biztosítéka egy ún. finanszírozó offshore társaság által betétben elhelyezett összeg. Az elhelyezett betét után a betétkezelő pénzügyi intézmény (amely nem feltétlenül egyezik meg a hitelt folyósító pénzügyi intézménnyel) kamatot fizet az offshore társaságnak. Amennyiben az offshore társaság tényleges irányítását, üzletvezetését Magyarországon végzik, az offshore társaság Magyarországon belföldi illetőségű adózónak minősül teljes körű adókötelezettséggel (a világjövedelem után). A belföldi gazdasági társaság a hitel kamatát, mint pénzügyi műveletet ráfordítását (a társasági adóról szóló törvény alapján az alultőkésítési szabályok miatt) korlátlan mértékben elszámolhatja. A biztosítékként elhelyezett összeg után az offshore társaság kamatbevételhez jut, amely után Magyarországon nem adózik. A fentiek miatt a belföldi gazdasági társaság a jogkövető versenytársakhoz képest olcsóbban jut forráshoz tekintettel arra, hogy a számára folyósított hitel kamatát pénzügyi ráfordításként elszámolja. Pénzmosásra utaló adatként, tényként, körülményként az merülhet fel, hogy az offshore társaság biztosítékként nyújtott eszköze ténylegesen adócsalás vagy más bűncselekmény elkövetéséből is származhat, és ez biztosítékként (pénzügyi tevékenység végzése útján) kerül felhasználásra. Az offshore társaságtól származó összeg eredete, tényleges tulajdonosa hitelt érdemlően nem ellenőrizhető (mérleg, egyéb beszámolók hiánya). Amennyiben a hitelszerződés felmondásra kerül, a pénzügyi intézmény a biztosítékként elhelyezett összegből érvényesíti igényeit. A belföldi adóügyi illetékességű gazdasági társaságnál a külső forrás felhasználásával képződő nyereség osztalékként adómentesen kifizethető az offshore társaság részére. A 2010. évi CXXIII. törvény 44. §-a alapján 2011. január 1-jétől ismét lehetőség van forrásadó bevallási és fizetési kötelezettség nélkül, ellenőrzött külföldi társaságnak kifizetett összeg költségként történő elszámolására. A fent részletezett eljárás alapján a korábban felhalmozott, akár bűncselekményből származó vagyon fedezetként/biztosítékként történő felhasználásával ezt követően belföldön keletkezett jövedelem legálisan mutatkozik. Lehetőség van arra is, hogy az offshore társaság értékpapír formájában nyújt fedezetet (lombard hitel), vagy ingatlant vásárol, amelyre a finanszírozó biztosítékként jelzálogjogot jegyeztet be.

A PIO FELÜGYELETI TEVÉKENYSÉGE

A Pmt. 34. § (1) bekezdése alapján a PIO a felügyeleti tevékenysége során biztosítja, hogy a felügyelete alá tartozó szolgáltatók a Pmt. rendelkezéseinek megfeleljenek.

A PIO felügyeleti jogköre a Pmt. 5. § g) pontja alapján a Pmt. 1. § (1) bekezdés f) és h) pontjaiban meghatározott alábbi szolgáltatókra vonatkozik:

- ingatlanüggyellett kapcsolatos tevékenységet folytató szolgáltatók [Pmt. 3. § h) pontja],
- könyvviteli (könyvelői), adószakértői, okleveles adószakértői, adótanácsadói tevékenységet megbízási, illetve vállalkozási jogviszony alapján folytató szolgáltatók [Pmt. 3. § j) pontja].

a) Kijelölt személy adatairól szóló bejelentések

A Pmt. 23. § (2) bekezdése értelmében a szolgáltató köteles kijelölni – a szervezet sajátosságaitól függően – egy vagy több személyt, aki a bejelentést a PIO-nak haladéktalanul továbbítja. A kijelölt személy nevéről, beosztásáról, valamint az ezekben bekövetkezett változásokról a szolgáltató a kijelöléstől, illetve a változástól számított öt munkanapon belül köteles a PIO-t értesíteni.

A kijelölt személy személyazonosságának ismerete azért bír különös jelentőséggel, mert a Pmt. alapján a kijelölt személy jogosult bejelentést tenni, és a PIO csak a kijelölt személytől érkező bejelentés fogadására és kezelésére jogosult.

2010. évben a PIO összesen 528 db bejelentést vett nyilvántartásba a kijelölt személy adataival kapcsolatban. Jelenleg a kijelölt személyekkel kapcsolatos nyilvántartás 8 666 szolgáltató adatait tartalmazza.

b) Szabályzatok feldolgozása

A Pmt. 33.§ (1) bekezdése alapján a szolgáltató a Pmt-ben meghatározott kötelezettségek körébe tartozó feladatok teljesítésére köteles belső szabályzatot készíteni.

2010. évben 439 db pénzmossással kapcsolatos új belső szabályzat jóváhagyására irányuló kérelem érkezett be.

c) A szolgáltatók hatósági ellenőrzése

2010. évben 151 hatósági ellenőrzés került lefolytatásra. A hatósági ellenőrzések megállapításai alapján 28 esetben a intézkedés alkalmazása nélkül lezárásra került. 123 esetben a hatósági ellenőrzés a Pmt. 35. §-a szerinti intézkedések (kötelezés, felhívás, figyelmeztetés) alkalmazásával zárult. 2010. évben 11 szolgáltató esetében összesen 1.950.000.-Ft bírság kiszabására került sor.

A hatósági ellenőrzések során szerzett tapasztalatok szerint a szolgáltatók 2010. évben folyamatosan bővülő körben ismerik és alkalmazzák a Pmt. rendelkezéseit, amely a jövőben remélhetőleg a nem-pénzügyi szolgáltatók köréből érkező bejelentések számának növekedését eredményezi.

A PÉNZÜGYI INFORMÁCIÓS FŐOSZTÁLY ADATAI

Név: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Bűnügyi Főigazgatósága

Pénzügyi Információs Főosztály

Cím: 1033 Budapest, Huszti út 42.

Postafiók: 1300 Budapest, Pf: 307

Telefon: 06 1/4309-466

Kapcsolattartó szolgálat (a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatók számára): 06 30/516-5662

Fax: 06 1/4309-305

E-mail: vpkbp.fiu@vam.gov.hu

Honlap: www.vam.gov.hu/pio